

всіх організацій, діяльність яких спрямована на запобігання втягненню підлітків у протиправну діяльність.

Література:

1. Інновації в роботі з ресоціалізації неповнолітніх, засуджених до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі: Методичні матеріали / За заг. ред. В.П. Лютого. — К.: СССМ, 2005. — 104 с.
2. Макаренко А. С. Книга для батьків. Лекції про виховання дітей / А. С. Макаренко. — К., 1972. — 334 с.
3. Фіцула М. Педагогічні проблеми профілактики правопорушень неповнолітніх /М. Фіцула // Право України. — 1995. — №8. — С.44-46.
4. Руденко О.В. Профілактика правопорушень: [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://rudenko.kh.ua/profilaktika-pravororushen/>.

Демченко Ю.

(наук. кер. — ст. викл. Потапов О.М.)

*студентка V курсу психолого-педагогічного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка*

КОНСТИТУЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ І НАПРЯМ- КИ ВИРІШЕННЯ

Сучасні трансформації держави і громадянського суспільства не лише взаємопов'язані, а й активно впливають один на одного. Спільним знаменником цих двох процесів є ті фундаментальні принципи та цінності, що лежать в їх основі, серед яких на першому місці виступають конституційні права і свободи людини і громадянина. Ця незаперечна цінність уможливило існування як демократичної, правової, соціальної держави, так і громадянського суспільства. Дослідженням проблематики прав і свобод людини в Україні займалися такі вітчизняні фахівці, як: Р. Калюжний, М.Козюбра, В. Погорілко, В. Темченко, М. Тесленко, В. Федоренко, В.Шаповал, Ю. Шемшученко, О. Ющик та ін. Одним із основних завдань сучасної науки конституційного права є не лише продовження ретельної науково-теоретичної роботи щодо конституційно-правового аналізу та дослідження прав і свобод людини і громадянина, а й вивчення стану та проблем їх забезпечення.

Ідейна основа сучасної концепції права і свободи людини закріплена у Конституції України. Відповідно до її положень, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю (ч. 1 ст. 3); права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави; держава відповідає перед людиною за свою діяльність; утвердження і забезпечен-

ня прав і свобод людини є головним обов'язком держави (ч. 2 ст. 3), усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах; права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними (ст. 21); конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані (ч. 2 ст. 22); при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод (ч. 3 ст. 22); громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом (ч. 1 ст. 24); іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, — за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України (ч. 1 ст. 26).

Також, велике значення має закріплення у Конституції України принципу законності. Згідно цього принципу, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (ч. 2 ст. 19). Статті 22 і 157 Конституції України гарантують захист самого існування прав і свобод людини, заборонено їх скасовувати, у тому числі і шляхом внесення змін до Конституції. Особливо важливими є також положення ч. 3 ст. 8 та ч. 1 ст. 55 Конституції України, які передбачають, що права людини застосовуються безпосередньо і захищаються судом.

Хоча ідея прав людини і лежить в основі та пронизує кожний розділ Конституції, виступає центром її організаційного начала, стрижнем Основного закону, **але, як відзначає В.С. Пушкіна**, Конституція України не містить механізмів забезпечення реалізації багатьох конституційних прав і свобод людини і громадянина [3, с.17].

Специфічною властивістю забезпечення соціальних прав є те, що для їх реалізації держава повинна досягти певного економічного рівня, який би дозволив втілювати в життя всі соціальні гарантії та всі соціальні права. Аналіз ситуації, яка складається в Україні змушує визнати, що неусталеність в самій системі державної влади, наявність багатьох прогалин в законодавстві, загальний дух нехтування правами людини, який досі властивий для багатьох державних органів влади та окремих посадових осіб, а також відсутність імперативних правових засобів впливу омбудсман на відповідні органи державної влади, суттєво ускладнюють здійснюваний вітчизняним омбудсманом захист прав людини. До того ж слід зазначити, що протягом останнього часу рельєфно проявилась ще одна вкрай небезпечна тенденція до політизації функціонування цього інституту, коли на нього здійснюється системний тиск з боку окремих політичних партій та політичних сил [2, с.2].

Залишаються актуальними питання підвищення рівня гарантування соціальних прав громадян, подолання їх певної декларативності шляхом

виконання зі сторони державних органів відповідних програм, виділення достатніх економічних та фінансових ресурсів, посилення контрольних функцій, подальшого розвитку громадянського суспільства. Тому, на думку В.А. Ярьсько, для утвердження і забезпечення прав і свобод людини необхідно:

- забезпечення верховенства, пріоритету прав і основоположних свобод людини у відносинах з державою;

- приведення законодавства у галузі прав людини у відповідність до міжнародних норм і стандартів;

- забезпечення прав і свобод кожної людини згідно з міжнародними, в тому числі європейськими, нормами і стандартами, практикою Європейського суду з прав людини;

- посилення юридичного забезпечення права людини на власність;

- створення належних умов, вироблення правових механізмів і процедур для повної і безперешкодної реалізації кожною особою прав і свобод, їх дієвої охорони та захисту у разі їх порушення;

- посилення боротьби зі злочинами, які посягають на права і свободи людини;

- прийняття законів про референдум, про зброю, про захист персональних даних, про недержавні правозахисні організації, безоплатну правову допомогу [4, с.3].

Отже, Конституція України визначила систему прав і свобод людини в усіх основних сферах, однак, в Україні мають місце звуження змісту і постійні їх порушення. Це свідчить про неефективну державну політику щодо забезпечення реалізації цих прав і вимагає подальшої теоретичної розробки цієї проблематики та створення ефективного конституційно-правового механізму забезпечення прав і свобод людини і громадянина.

Література:

1. Конституція України: [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

2. Безручко О. Права людини в Україні та проблеми становлення громадянського суспільства / О. Безручко // Юридичний вісник. — 2013. — №9. — С.2.

3. Пушкіна В.С. Конституційні права громадян та їх забезпечення у чинному законодавстві України / В.С. Пушкіна // Право України. — 2013. — №4. — С.15-17.

4. Ярьсько В. Основні особисті права та свободи людини і громадянина з точки зору їх забезпечення чинним законодавством України / В. Ярьсько // Юридичний вісник. — 2013. — №15. — С.3.